

Horta's art nouveau brokkelt verder af

Voorlopig gered / al gesloopt

► Het Landhuis van Féron (1905, Sint-Genesius-Rode) is door de jaren heen een aantal keer verbouwd, specialisten zijn het oneens over de mate waarin de woning nog een authentieke Horta is.

► Hotel Solvay aan de Louizalaan (1898) is beschermd door Unesco, samen met nog drie panden, waaronder het Hortamuseum.

► Vilvoorde omarmde als een van de eerste gemeenten de Zweedse gymnastiek. Vermoed wordt dat de turnzaal van het oude meisjesinternaat Les Peupliers (1906) een vriendendienst was.

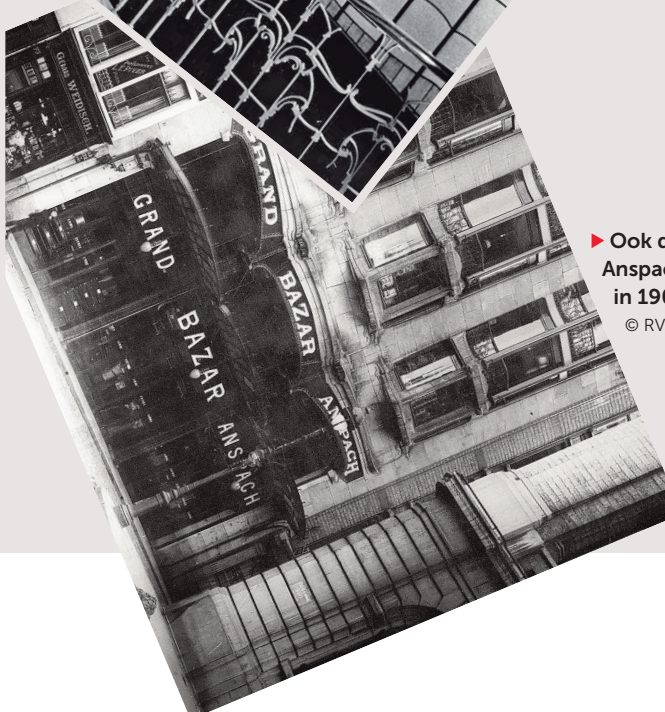
© RV / VLAAMSE GEMEENSCHAP / SOPHIE VOITURON

► In 1965 werd het Volkshuis van Horta (1898) in de Zavelwijk onder luid internationaal protest gesloopt. In de plaats kwam de Zaveltoeren.

► Hôtel Aubecq (1902), een herenhuis aan de Louizalaan, ging in 1949 tegen de vlakte en werd vervangen door een flatgebouw. Een deel de gevel en het sierwerk ligt opgeslagen in hangaars.

► Ook de Grand Bazar Anspach, gebouwd in 1903, is gesloopt.
© RV / KIK-IRPA

Gebouwen van vermaarde architect verdwijnen of wachten ellenlang op subsidies voor renovatie

LOTTE BECKERS

Victor Horta's Landhuis Féron wordt wellicht gesloopt, terwijl zijn turnzaal in het vroegere meisjesinternaat Les Peupliers wacht op subsidies voor renovatie. Horta's art nouveau heeft doorheen de jaren al wat klappen moeten incasseren. 'Ik zie nalatigheid en een gebrek aan visie', klaagt een expert.

Sint-Genesius-Rode heeft, tegen het advies van het Vlaamse agentschap Onroerend Erfgoed in, een vergunning afgeleverd voor de sloop van Landhuis Féron, in 1905 gebouwd door Horta. De eigenaar, een projectontwikkelaar, heeft andere plannen met de grond. En omdat de villa jaren geleden verbouwd werd, is het pand niet beschermd. Half maart loopt het openbaar onderzoek af; het Vlaams agentschap is in beroep gegaan.

Aan de andere kant van Brussel, in Vilvoorde, staat een turnzaal van zijn hand te verkommeren. De zaal, met oorspronkelijke uitrusting, is beschermd en er waren plannen om dit jaar met de restauratie te beginnen. Maar de wachtlijst van het Vlaamse Gewest is lang, het geld staat wellicht pas over een jaar of twee op de rekening. "Na jaren stilstand is er nog altijd geen verbetering op komst", zei fractieleider Peter Van Kemseke (CD&V) in *Het Laatste Nieuws*.

Beide dossiers zijn volgens Jos Vandenbreeden van het Sint-Lucasarchief, het documentatiecentrum voor Brussels en Vlaams architecturaal erfgoed, exemplarisch van onze omgang met onroerend erfgoed. "Volgens mijn berekeningen is 40 procent van het werk van Horta verdwenen."

Die trieste bilan valt deels historisch te verklaren: na de Tweede Wereldoorlog wekte art nouveau weinig beroering op en werden een hoop panden gesloopt. Pijnlijkste voorbeeld is het Volkshuis in de Zavelwijk. "De grootste ramp van België", vindt architecte Barbara Van Der Wee, gespecialiseerd in de restauratie van Horta's gebouwen.

Over het algemeen, stelt Vandenbreeden, is er bij de overheden een gebrek aan alertheid en visie. Zo werd het Hôtel Aubecq, een herenhuis aan de Louisalaan, in 1949 afgebroken, later werden in een kazerne in Etterbeek de houten ramen en het ijzersmeedwerk teruggevonden. "Die werden dan van hangaar naar hangaar verhuisd, met alle gevolgen van dien", vertelt Vandenbreeden. "Brussel zou de art-nouveaustad van de wereld kunnen zijn, maar ik zie nalatigheid en een gebrek aan inzicht. In 1979 al heb ik meegewerkt aan een urgentielijst voor 9000 Brussels bouwkundig erfgoed. Amper een duizendtal is effectief beschermd. Wat gered is, is veelal te danken aan privépersonen."

Van Der Wee stelt dat er wel veel plannen voor

'Volgens mijn berekeningen is 40 procent van het werk van Horta verdwenen'

JOS VANDENBREEDEN
DOCUMENTATIECENTRUM
ARCHITECTURAAL ERFGOED

renovatie zijn, maar dat de administratieve molen te traag draait. Bovendien laat het geld vaak te lang op zich wachten, zoals in Vilvoorde. "Voor je renovatiesubsidies kunt aanvragen, moet je tegenwoordig een beheersplan met een visie voorleggen. Op zich is dat goed, maar in de praktijk betekent dat een jaar vertraging. En daarna beland je op een wachtlijst waar je jarenlang op kunt staan." Vandenbreeden: "Door gebouwen te laten verkommeren moet je later veel meer investeren in renovatie."

'Alles is erfgoed'

Dat heeft ook te maken met het feit dat erfgoed tegenwoordig zo ruim gedefinieerd wordt, zeggen de specialisten – "ook het keukengerief van je oma is tegenwoordig erfgoed", zegt Vandenbreeden – dat de budgetten voor onroerend erfgoed slinken. "De focus verdwijnt", vindt Van Der Wee. "Op zich is die ruime definitie goed, maar ik vind dat we toch eerst aan onze topmonumenten moeten denken."

Het kabinet van Vlaams minister-president Geert Bourgeois (N-VA) laat weten dat er wel degelijk interesse is voor onroerend erfgoed en dat er nieuwe maatregelen getroffen zoals fiscale stimulansen en een premiëstelsel. Hoogdringende dossiers, zoals in Vilvoorde, kunnen bovendien voorrang krijgen, maar tot nader order hebben ze daarover nog geen aanvraag ontvangen.

Weer extra tijd nodig voor Herenakkoord

De sociale partners vragen extra tijd om afspraken te maken over het stakingsrecht. **Vandaag beslist de regering of ze op die vraag ingaat.** De komende weken zijn er nog verschillende vergaderingen gepland met de Groep van Tien. Eerdere gesprekken over het zogenoemde 'Herenakkoord' liepen vorige maand compleet strop. De regering hoopte dat de sociale partners er alsnog zouden uitgeraken. Premier Charles Michel (MR) gaf hen vorige vrijdag nog één week de tijd, anders zou de regering zelf ingrijpen. Achter de schermen werd volop druk uitgevoerd. Woensdag en gisteren zaten werkgevers en vakbonden dan opnieuw om tafel. Het waren vooral verkennde gesprekken, die toch een doorstart mogelijk hebben gemaakt. De discussie over het stakingsrecht laaide op vorig jaar, toen twee mensen stierven in de buurt van ABVV-wegblokkades in Luik. (RW)

'Thuiscontroles zijn geen heksenjacht'

61

mensen werden door RVA gecontroleerd op domiciliefraude voor hun uitkering

Slechts 61 mensen hebben vorig jaar controle bij hun thuis gekregen om te kijken of ze domiciliefraude plegen voor hun uitkering. Onder hen woonden er 33 in Vlaanderen, 24 in Wallonië en 4 in Brussel. "Dit is geen heksenjacht, wel een manier om efficiënt te werken", zegt Bart Tommelein, staatssecretaris voor bestrijding van de sociale fraude (Open Vld). Toen hij vorig jaar weer mogelijk maakte dat de RVA bij de mensen thuis ging controleren, ontstond er heel wat ophef. Nergens voor nodig, klinkt het nu. "De controles thuis gebeuren alleen wanneer er heel duidelijke aanwijzingen zijn. Het is niet meer dan logisch dat controleurs dan langsgaan." (RW)

Te veel fouten op etiketten van voeding

Bijna één op de vijf voedings-etiketten is onjuist in België. Vorig jaar telde de Federale Overheidsdienst Economie 81 inbreuken tijdens 464 controles. Voorverpakte producten zijn vaker getroffen. **'De producten waarbij men het meest inbreuken vaststelt, zijn fruit, groenten en vis'**, klinkt het. Dertien inbreuken leidden tot een dossier bij het parket. De maximale sancties bedragen 150.000 euro. Er is sinds 2012 een Europese regelgeving over voedsel-etiketten, zo moeten etiketten in ieder geval informatie geven over de voedingswaarde en over de verschillende stoffen in het voedsel. Deze informatie moet worden vermeld per 100 milligram of -liter en per portie. Bovendien mag deze informatie worden aangevuld met gegevens over de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid. Verder moeten etiketten goed leesbaar en niet misleidend zijn en moeten ze informatie bevatten waarop consumenten hun keuzes kunnen baseren. (LID)